

ITMS kód Projektu: 26140230002
ITMS kód Projektu: 26120130002

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Prioritná os:	Prioritná os 2 – Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja LZ Prioritná os 4 – Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť BSK
Opatrenie:	2.1 Podpora ďalšieho vzdelávania 4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a ďalšieho vzdelávania
Prijímateľ:	Metodicko-pedagogické centrum
Názov projektu:	Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov
Kód ITMS projektu:	26140230002, 26120130002
Aktivita:	2.2 Tvorba a akreditácia programov kontinuálneho vzdelávania PZ a OZ

Program kontinuálneho vzdelávania

Tvorivé využívanie edukačných médií v spoločenskovednom vzdelávaní v základnej a strednej škole.

Ing. Henrieta Crkoňová
Metodicko-pedagogické centrum
Bratislava

Názov vzdelávacieho programu: Tvorivé využívanie edukačných médií v spoločenskovednom vzdelávaní v základnej a strednej škole.

Zdôvodnenie vzdelávacieho programu:

Školská reforma uskutočňovaná od roku 2008 vytvára veľký tlak na zmenu doterajších využívaných vyučovacích metód.

V rámci edukačného procesu sa v súčasnosti presunula pozornosť z učiteľa na žiakov, ktorí sú, pod dobrým vedením učiteľa, schopní samostatne pracovať a rozvíjať svoje schopnosti, aktivitu, kreativitu a svoju osobnosť. Súčasnosť teda vyžaduje, aby učiteľ v edukačnom procese využíval rôzne motivujúce a aktivizujúce metódy, ktorými sa kladie dôraz predovšetkým na aktivitu žiaka. Medzi aktivizujúce metódy patrí aj práca a využívanie edukačných médií, ktoré pomáhajú v procese aplikácie získaných poznatkov do praxe. Využitím edukačných médií v spoločenskovedných predmetoch sa zvyšuje záujem nielen o edukačný proces, ale zároveň aj o spoločenskovedné predmety a skvalitňujú sa vzdelávacie výsledky žiaka. Využívaním vhodných edukačných médií sa v procese vyučovania u žiakov rozvíja kreativnosť a osobnostné kompetencie, ktoré sú dôležité pre prax.

Vzdelávacie program vychádza zo skúseností, postrehov a pripomienok učiteľov a tiež výskumov OECD a PISA, kde boli identifikované nedostatočné schopnosti študentov aplikovať získané poznatky v praxi.

Záujem o problematiku využívania nových trendov a metód zo strany pedagogických zamestnancov sa opätovne preukázal aj v prieskume realizovanom v roku 2013, ktorého výsledky boli zhrnuté v Čiastkovej štúdií vzdelávacích potrieb pedagogických zamestnancov za rok 2013, v ktorom sa v odporúčaníach pre tvorbu vzdelávacích programov na poprednom mieste uvádza tvorba programov kontinuálneho vzdelávania zameraného na nové trendy vo vyučovacom procese, nové metódy, zážitkové vyučovanie; komiks: tvorba a jeho využitie; nové aktivity, metódy a formy práce“. zdroj VALENT, M. et al. Čiastková štúdiá vzdelávacích potrieb pedagogických zamestnancov škôl za rok 2013. (elektronická verzia) Bratislava : MPC. 2013.

Vzhľadom na uvedenú skutočnosť sú cieľovou skupinou vzdelávacieho programu učitelia viacerých aprobačných predmetov, ktorým predložený vzdelávacie program ponúka možnosť zorientovať sa v edukačných médiách a ich využívaní.

Druh kontinuálneho vzdelávania: Aktualizačné vzdelávanie

Forma kontinuálneho vzdelávania: Kombinovaná (prezenčná aj dištančná)

Ciele vzdelávacieho programu:

Hlavný cieľ:

Aktualizovať a prehĺbiť profesijné kompetencie učiteľov spoločenskovedných predmetov v oblasti využívania poznatkov o edukačných médiách pre potreby práce v edukačnom procese, možnostiach a význame edukačných médií v procese aplikácie získaných poznatkov do praxe.

Špecifické ciele:

- Prehĺbiť znalosti o problematike edukačných médií.
- Rozvíjať zručnosť formulovať tvorivé aktivity rozvíjajúce kreativitu žiaka zamerané na prácu s karikatúrou, plagátom, komiksom.
- Rozvíjať zručnosť vedieť pripraviť vyučovaciu hodinu so zaradením edukačných médií v súlade so školským vzdelávacím programom.

- Rozšíriť schopnosti o tvorbu metodických materiálov obsahujúcich tvorivé úlohy s využitím poznatkov o edukačných médiách ako prostriedku učenia sa žiaka.

Obsah vzdelávacieho programu:

Tematický celok	Forma	Počet hodín
1.tematický celok: Nové prístupy k metodike spoločenskovedných predmetov		
Moderné edukačné médiá – aktualizácia poznatkov	prezenčne	2
Význam edukačných médií vo výučbe spoločenskovedných predmetov		1
2.tematický celok: Obraz a fotografia vo vyučovaní spoločenskovedných predmetov		
Didaktický aspekt využitia obrazu a fotografie		1
Analýza a interpretácia obrazu a fotografie vo výučbe spoločenskovedných predmetov – ukážky, praktické cvičenia	prezenčne	3
Tvorba úloh rozvíjajúcich kreativitu žiaka vychádzajúcich z poznatkov o práci s obrazom a fotografiou – praktické cvičenie	prezenčne	3
Analýza vytvorených úloh		2
3.tematický celok: Karikatúra, plagát a komiks a ich možnosti využitia vo vyučovaní		
Didaktický aspekt karikatúry, pôvod, znaky a symbolika v karikatúrach	prezenčne	3
Plagát ako zdroj poznania - ukážky, praktické cvičenia		
Komiks ako súčasť masovej kultúry, znaky, typológia komiksov - ukážky	prezenčne	2
Návrh tvorivých aktivít zameraných na prácu s karikatúrou, plagátom, komiksom rozvíjajúcich kreativitu žiaka – praktická činnosť v skupine	prezenčne	2
Prezentácia aktivít zameraných na prácu s karikatúrou, plagátom, komiksom – spätná väzba	prezenčne	2
4.tematický celok: Film a audiovizuálne médiá vo výučbe		
Film ako prameň poznatkov	prezenčne	1
Využitie filmu vo výučbe a práca s filmom – analýza a interpretácia získaných poznatkov		1
Práca s audiovizuálnymi programami (rozhlasová hra, DVD, CD)		2
Tvorba úloh rozvíjajúcich kreativitu žiaka vychádzajúcich z poznatkov o práci s filmom, audiovizuálnymi programami – praktická činnosť v skupine	prezenčne	3
Analýza vytvorených úloh		2
5.tematický celok: Internet ako zdroj poznatkov vo výučbe spoločenskovedných predmetov		
Práca s internetovými stránkami využiteľných v spoločenskovedných predmetoch	prezenčne	1
Využitie internetu vo vyučovaní - analýza a interpretácia konkrétnych internetových stránok - ukážky, praktické cvičenia		3
Tvorba úloh rozvíjajúcich kreativitu žiaka vychádzajúcich z poznatkov a možností internetových stránok - praktická činnosť v skupine	prezenčne	2
Analýza vytvorených úloh		2

Výstup dištančnej formy: Návrh a realizácia vyučovacej hodiny zameranej na využitie konkrétneho komiksu alebo plagátu alebo karikatúry vo vyučovacom predmete účastníka. Hodnotiaci záznam zo zrealizovanej hodiny. Formát A4, rozsah 3-4 normostrany, hodnotiaci záznam v rozsahu 2-3 normostrany	dištančne	12
Spolu hodín	prezenčné/dištančné	38/12
Spolu		50

Hlavné metódy, formy a spôsoby realizácie vzdelávacieho programu

Zážitkové metódy a učenie sa, práca v skupinách, brainstorming, skupinové riešenie problémov, prezentácie, tvorivé dielne. Štúdium odporučených doplnkových učebných zdrojov.

Profil absolventa:

Absolvent vzdelávacieho programu má kompetencie implementovať najnovšie poznatky z oblasti moderných edukačných médií do vyučovacieho procesu v rámci spoločenskovedných predmetov na základnej a strednej škole. Vie využívať a aplikovať možnosti edukačných médií vo výučbe spoločenskovedných predmetov, má kompetencie tvoriť úlohy na jednotlivé využitie edukačných médií, vie spracovať a realizovať aktivity s využitím obrazu, fotografie, karikatúry, komiksu, plagátu, filmu a internetu do vyučovacích hodín svojho predmetu.

Rozsah a trvanie vzdelávacieho programu:**Rozsah vzdelávacieho programu:**

Celkový počet vyučovacích hodín: 50 hodín, z toho prezenčne 38 hodín a 12 hodín dištančne

Trvanie vzdelávacieho programu:

najviac 10 mesiacov

Bližšie určená kategória, podkategória pedagogických zamestnancov; kariérový stupeň, kariérová pozícia:**Kategória pedagogických zamestnancov:**

Učiteľ

Podkategória:

- učiteľ pre nižšie stredné vzdelávanie (učiteľ druhého stupňa základnej školy),
- učiteľ pre nižšie stredné odborné vzdelávanie, stredné odborné vzdelávanie, úplné stredné všeobecné vzdelávanie, úplné stredné odborné vzdelávanie a učiteľ pre vyššie odborné vzdelávanie (učiteľ strednej školy),
- učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie.

Kariérový stupeň:

- samostatný pedagogický zamestnanec,
- pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou,
- pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou.

Vyučovaci predmet:

dejepis, slovenský jazyk a literatúra, náboženstvo/náboženská výchova, výtvarná výchova, etická výchova, výchova umením, umenie a kultúra, regionálna výchova, občianska náuka

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

Podmienky pre zaradenie uchádzačov na kontinuálne vzdelávanie:

Program kontinuálneho vzdelávania je určený pre učiteľa v uvedenej podkategórii, ktorý spĺňa kvalifikačný predpoklad na vyučovanie predmetu dejepis, slovenský jazyk a literatúra, náboženstvo/náboženská výchova, výtvarná výchova, etická výchova, výchova umením, umenie a kultúra, regionálna výchova, občianska náuka v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 437/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov a ktorý má absolvovaných aspoň šesť mesiacov pedagogickej činnosti (§ 35 ods. 10 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Spôsob prihlasovania: Písomná prihláška na kontinuálne vzdelávanie podpísaná uchádzačom

Spôsob preukázania príslušnosti k cieľovej skupine:

Riaditeľ školy na písomnej prihláške potvrdzuje zaradenie pedagogického zamestnanca do kategórie, podkategórie a kariérového stupňa, riaditeľovi školy potvrdzuje prihlášku zriaďovateľ.

Ak riaditeľ školy nepotvrdí zaradenie pedagogického zamestnanca do kategórie, podkategórie a kariérového stupňa, posúdi poskytovateľ oprávnenie na zaradenie pedagogického zamestnanca na základe príslušných dokumentov, ktoré pedagogický zamestnanec predloží poskytovateľovi.

Spôsob ukončovania vzdelávacieho programu:

Aktualizačné vzdelávanie končí záverečnou prezentáciou pred účastníkmi a lektorom aktualizačného vzdelávania.

Požiadavky na ukončenie vzdelávacieho programu:

1. Najmenej 80%-ná osobná účasť na prezenčnej forme štúdia.
2. Vypracovanie pridelenej úlohy z dištančnej formy vzdelávania.
3. Záverečná prezentácia. Obsah prezentácie – spracovanie metodického postupu vyučovacej hodiny zameranej na implementáciu zvoleného edukačného média do vybraného tematického celku konkrétneho vyučovacieho predmetu formou powerpointovej prezentácie v rozsahu 10 – 12 snímok.

Personálne zabezpečenie vzdelávacieho programu:

Garant: PaedDr. Mária Onušková, učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie s druhou atestáciou aprobáciou dejepis, slovenský jazyk, regionálne pracovisko MPC Ševčenkova 11, 850 05 Bratislava.

Garant spĺňa kvalifikačný predpoklad v zmysle § 43 ods. 4 a 5 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Lektori: učitelia pre kontinuálne vzdelávanie, vysokoškolskí učitelia a skúsení pedagogickí zamestnanci s prvou a druhou atestáciou a minimálne 5 ročnou praxou v danej oblasti, lektori so skúsenosťami v danej oblasti. Lektori musia spĺňať podmienky Čl. 2 bodu 12 Smernice 18/2009-R.

Finančné, materiálne, technické a informačné zabezpečenie:

Financovanie vzdelávacieho programu:

Náklady spojené so vzdelávaním budú financované z národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických a odborných zamestnancov a z prostriedkov rozpočtu MPC. V prípade viacdňových vzdelávacích podujatiach bude ubytovanie a stravovanie hradené iba z prostriedkov národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov.

Cestovné náhrady účastníka vzdelávania hradí vysielajúca organizácia, resp. účastník sám.

Materiálne zabezpečenie:

Účastníkom vzdelávania bude poskytnutý študijný materiál so zoznamom odporúčanej literatúry, DVD.

Minimálne zabezpečenie pre lektorov: notebook, dataprojektor, internet, flipchart, fixky.

Odporúčaná študijná literatúra:

1. BENEŠ, Z. 1995. *Historický text a historická kultúra*. Praha: UK, 1995.
2. ČAPEK, V. – GRACOVÁ, B. – JÍLEK, T. – VÝCHODSKÁ, H. 2005. *Úvod do didaktiky dějepisu*. Plzeň:, PF ZU, 2005.
3. BESTVINA, Peter – PLENCNER, Alexander – PROBSTOVÁ, Katarína. 2010. *Využitie dokumentárneho filmu vo vyučovaní. Metodický materiál pre učiteľky a učiteľov stredných škôl*. [online]. Bratislava, 2010. 1. vydanie. Publikované 30. novembra 2010. Dostupné na internete: <http://www.rozvojevzdelavanie.sk/images/stories/SRfreepublications/2010/Vyuzitie_dokumentarneh_o_filmu_vo_vyucovani.pdf>.Pozri tiež: <http://www.clovekvohrozeni.sk/images/stories/GVprirucky/Vyuzitie_dokumentarneho_filmu_vo_vyucovani.pdf>.
4. BONĚK, Jan. 2006. *Jak pracovat s historickou karikaturou ve výuce dějepisu*. [online]. Publikované 6. decembra 2006. [cit. 30.apríla 2013]. Dostupné na internete: <<http://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/1038/JAK-PRACOVAT-S-HISTORICKOU-KARIKATUROU-VE-VYUCE-DEJEPISU.html/>>.
5. KRATOCHVÍL, Viliam. 2004. *Modely na rozvíjanie kompetencií žiakov. K transformácii vzťahu histórie a školského dejepisu*. Acta Historica Posoniensia V. Bratislava : FFUK v Bratislave, Katedra všeobecných dejín, 2004. ISBN 80-88982-94-4.
6. LENHART, David. *Propagandistické plakáty veľmocí 20. storočia : Propaganda veľmocí 20. storočia*. In: Živá história speciál II. Poklady živej histórie II, december 2010, č. 2, s. 64-66. ISSN 1802-2278.
7. STRADLING, Robert. 2003. *Jak učit evropské dějiny 20. storočia*. [online]. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Publikované 10. decembra 2003. Dostupné na internete: <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/jak-ucit-evropske-dejiny-20-stoleti/>>.
8. ŠEVČÍKOVÁ, Zuzana. 1998. *Satira a ironia karikatúrnej kresby. Kritika humorom*. In: História revue o dejinách spoločnosti 9, r. 1998, č. 8, s. 22-23. ISSN 1335-8316.
9. ZELENÁKOVÁ, Silvia. 2006. *Multikultúrna výchova v škole. (Debata a historické pramene ako prostriedky multikultúrnej výchovy vo vyučovaní dejepisu)*. Bratislava: Metodicko-pedagogické centrum, 2006. ISBN 80-8052-274-X.
10. GRACOVÁ, B. 2005. *Využití karikatúry ve výuce dějepisu na střední škole*. In. *Úvod do studia didaktiky dějepisu*. Plzeň, 2005.
11. HUDECOVÁ, D. 2007. *Jak modernizovat výuku dějepisu. Výchovné a vzdelávací strategie v dějepisném vyučovaní*. Praha: SPL Práce, 2007.
12. MONACA, J. 2004. *Jak číst film. Svět filmu, médií a multimedii*. Praha: Albatros plus, 2004.

Technické a informačné zabezpečenie:

Vzdelávanie (prezenčná časť) sa bude realizovať v priestoroch regionálnych pracovísk metodicko-pedagogických centier, v učebniach kontinuálneho vzdelávania zriadených na školách. Pri vzdelávaní budú aktívne využívané IKT prostriedky.

Návrh počtu kreditov:

Celkom: 12 kreditov

10 kreditov za rozsah vzdelávania a 2 kredity za spôsob ukončovania